

Po pošti prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „
V upravnistvu prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ 70 „
mesec „ 1 „ 70 „
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 98.

V Ljubljani, v ponedeljek 30. aprila 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. majem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Narodni herostrati.

Spod. Štajar, 26. aprila.

Vsaakega poštenega rodoljuba je moralo neprijetno dirniti, ko je čital med člani deputacije, ki so hodili v Gradec protestirat proti abstinenci slovenskih poslancev, tudi imena slovenskih mož. Cela mahinacija, kako so spravili te može v Gradec, je sicer sedaj razkrita, dokazalo se je, da so jih v naglosti dobili v Gradec le pod pretvezo, da je sedaj zadnji čas prositi za uravnavo Pesnice, v Gradcu pa jih potem izrabljali proti svojim poslancem. A če bi se tudi res spozabili nekateri slovenski možje tako daleč ter zapustili našo edino in skupno bojno falango, tolažili bi se vsaj lahko, da ti možje izjemoma nimajo pravega smisla in jasnega razuma za politiko spodnještajarskih Slovencev. Toda kaj naj rečemo sedaj, ko so se tudi spodnještajarski slovenski učitelji-jungovci postavili glede abstinenci politike proti našim poslancem in proti masi spodnještajarskega slovenskega ljudstva? Kdo pa bi si upal tukaj reči, da vsemodri jungovci nimajo pravega smisla za domačo politiko, kdo bi se drznil trditi, da jungovski modrijani nimajo dovolj jasnega duha za presojanje političnih vprašanj? O, tega si ne upa nihče, tako drzen ni nihče. Ampak štajarskim Slovencem je sedaj jasno, da so naši jungovci končno tam, kamor so že delj časa tiho in sramežljivo jadrali, v luki nemškutarstva. Naši jungovci so postali — narodni herostrati. Evo dokazov!

V glasilu slovenskih jungovcev v »Učiteljskem Tovarišu« št. 12 čitamo na strani 117 naslednje besede, ki jih je zapisal neki Rešetar:

»Štajarski deželni poslanci so napravili »stricke«. V političnem oziru imajo gotovo prav. Le dotični oklic na volilce, kamor sploh ne grejo radi, meni nič kaj ne ugaja. Zadnja rabuka Nemcev proti imenovanju slov. deželnega šolskega nadzornika niti omenjena ni, kaj šele preziranje slovenskega učiteljstva pri regulaciji plač« . . .

Zadnja trditev je ali budobna laž ali pa dokaz Rešetarjeve nemarnosti in nadutosti, ki oklica niti prebral ni, a vendar piše o njem v visokem glasu. Kajti v oklicu naših poslancev se glasi doslovno: „ . . . Z ljudsko šolo se ravna, kakor s pastorko in to mora udi učiteljsko osobje, ki poučuje na teh šolah, nezasluženo čutiti, kakor se je to ne-

oporekljivo pokazalo pri zadnjem uvrščenju šol v plačilne razrede povodom regulacije učiteljskih plač«.

Z Rešetarjem torej lahko rečemo mutatis mutandis kar pravi zaničljivo o poslancih: »Taka površenost kaže v električni razsvetljavi, da pisec pamfleta ni nihče drugi nego ljudski učitelj — jungovec . . .«

Toda odkrita izpoved štajarskih jungovcev glede njih stališča napram politiki naših poslancev se še le nahaja v isti številki »Učiteljskega Tovariša« na strani 118., kjer se glasi: »Iz raznih krajev prihajajo na adreso štajarskih slovenskih deželnih poslancev odobravanja, ker so pričeli tirati zapet tisto politiko, ki jo sami radi nazivljejo abstinenci. Na tak način delati, ni potrebno redkih duševnih sil. Če je višek (!) poslanske zbornice v abstinenci, tedaj postane mandatar lahko vsakdo, ki iz deželne zbornice po večkratnem od in prikimavanju zopet nepoškodovan domov pride. Koliko pa takšno postopanje koristi, kaže nam Primorska, kaže nam Češka. Poslanske manjšine omenjenih dežel si niso, dokazivši z istostanjem svojo skrajno neplodnost zagotovile nikakšnih koncesij, vrhu tega pa učiteljstvu neizmerno škodovali. Navzlic odsotnosti slovenskih glasov lahko nemška večina štajarskih poslancev petičijo »Lehrerbund« ugodno reši; kumovali pa temu slovenski poslanci ne bodo, vsled česar so zopet prikrajšani za eno priliko, pokazati učiteljstvu svojo naklonjenost. Vivat sequens!« (v obsojanju abstinenci politike slovenskih poslancev . . .)

Ali more tako pisati kdo drugi, kakor narodna izdajica? Kajti mirno in zavestno lahko rečemo, da masa slovenskega ljudstva na Štajarskem ne stoji na istem stališču nasproti abstinenci, kakor jungovci. Jungovsko stališče je istovetno v tej zadevi z nemškutarskim.

Bili smo dosedaj marsikateri Štajerci tako tolerantni, da smo molčali o jungovskem gibanju, a odslej ne bomo več, ker vemo, v katerem učiteljskem taboru se nahajajo znakovni ljudje in v katerem egoistični neznajneži. Bili pa smo tudi tako neprevidni, da smo »Učiteljskemu Tovarišu« pripravljali pot v krajne in okrajne šolske svete, v šole in društva, no sedaj bomo vedeli storiti svojo dolžnost, ker si kaže ne bomo gojili še nadalje na svojih preih. Prepričani pa smo, da bodo krščanski štajarski učitelji tokrat zopet neustrašeno zavrnili jungovce vsled njihove najnovejše blodnje, da madež narodnega herostratizma ne bo ostal na celem učiteljstvu, ampak le na onih, ki so se res z njim onečastili, na učiteljih-jungovcih!

Deželni zbor kranjski.

(12. seja.)

Cerkveno-politična debata

Živahna debata se je vnela pri poročilu upravnega odbora (poročevalec posl. Jelovšek), ki je priporočal, da se ugodi poslednjemu predlogu dež. odbora: V fari Velike Poljane, politični okraj Kočevje, se za leta 1900, 1901 in 1902 poleg onih priklad, ki se bodo pobirale za občinske potrebe, dovoli še pobiranje 182% priklade na vse neposredne davke izvzemši osebno dohodnino za cerkvene namene in da se deželnemu odboru naroča, da izpolnjuje temu sklepu Najvišje potrjenje.

Debato je otvoril poslanec Višnikar, ki je predlagal, naj se doba pobiranja te

doklade namestu za tri leta podaljša na šest let, da bo potem doklada znašala le 91%.

Dr. Tavčar je dejal, da morajo biti v deželi faktorji, ki morajo paziti, da se ljudstvo, tudi ako samo hoče, ne izsesava. Naše ljudstvo je verno in tudi jaz hočem biti veren, pravi govornik, a vernost se izrablja v namene, da se gmotno stanje našega ljudstva uničuje. Na mislih mi ni, nadaljuje dr. Tavčar, tisto nepotrebno romanje v Rim, kjer se Bog ravno tako moli kot v naših cerkvah, ampak doneski za cerkvene zgradbe. Strast je sedaj razširjati cerkve v katedrale. Pri tako visoki nakladi danes ni ognja v zbornici, prepričan sem pa, da bi zašumelo, ako bi se za šole zahtevale naklade. Kaplan v Strugah (posl. Kalan: Saj ga ondi še ni!) piše v »Slovenca«, da je prezidaval odšli župnik župnišče in da je to veljalo ogromnega denarja. To prezidavanje župnišč, ki se vrši brez konkurenčne razprave, se časih raztega tako ogromno, kakor je bilo zidanje babilonskega stolpa! Zaletava se govornik v zidanje cerkve v Šmartnem pri Litiji, »kjer bodo ljudje za 50 let ubožali radi nove cerkvene stavbe«. Dr. Tavčar kliče vlado na odpomoč, ker »ljudstvo dušni pastirji izkoriščaj«. »Ljudstvo bode prišlo do spoznanja«, konča šef narodnonapredne stranke nabiraje si novih lavorik katoliškega vernika, »da je ta konfesija za naš narod predraga«.

Deželni predsednik odgovarja, da se mora glede naklade še vprašati finančno oblast. Na Tavčarjeve opombe pravi, da imajo polit. oblasti iz lastnega nagiba konkurenčno razpravo izvršiti, kadar pride v poštev kak javni drž. fond, ter poduči jurista dr. Tavčarja, da sicer nima vlada nič govoriti pri takih podjetjih.

Posl. Povše je opozarjal, naj se dr. Tavčar spomni, da se je lani naložila prisilna naklada 85% za dobo 6 let za šolo na Muljavi. Kljub protestom ljudstva je bil klerikalec sam, posl. Povše, za to naklado in dr. Tavčarju se je to tedaj zdelo povse umevno. Zato naj se dr. Tavčar nikar ne šopiri, da bi bil strašen vihar radi šolskih zgradb, ako bi prišle na vrsto naklade za šolske zgradbe. Dokler bo v našem narodu živela zavest za čast božjo, za katero je potrebno lepš hramov božjih, bode narod pošten. Baš na požrtvovalnosti za cerkve božje se ni treba spodtikati posebno ne s takimi dokazi, kakor je bil oni iz Šmartna pri Litiji. Dr. Tavčar je rekel, da bo ljudstvo ubožalo radi zgradbe v Šmartnem za 50 let. To ni res, ker je kapital za zgradbo že leta nabran in je naklada sedaj le tlaka. Ljudstvo v Veliki Poljani prosi, da se mu omogoči naproseno naklado in ako se ljudstvo upa zmagovati toliko naklado, je pač lepo pričevalo za njegovo narodno gospodarstvo.

Posl. Kalan pravi, da nima nič proti temu, ako se tudi končno vsprejme Višnikarjev predlog. Proti dr. Tavčarju pa pravi, da nima nobenega vzroka očitati duhovščini, da pri cerkvenih zgradbah odira ljudstvo. Seveda kak posamezen slučaj ni izključen, da se ljudje zelo obremene, vendar splošno se to nikjer ne godi, ker je stvar po ordinarijatu tako vravnana, da treba za vsako tako zgradbo škofijskega dovoljenja glede troškov in načrtov, in ker duhovni sami najboljše vedo, kaj ljudstvo zmore. Verski moment je že omenil posl. Povše, pravi govornik, jaz povdarjam tukaj umetniško stališče. Kje naj si naše ljudstvo blaži svoj

estetičen okus, ako ne pri svojih cerkvah. Zato so tudi zdatnejši troški tukaj dobro porabljeni. S strankarskega stališča take stvari razpravljati ne gre, kakor je to storil dr. Tavčar, zato so se mu pa tudi njegovi dokazi popolno ponesrečili tako glede Šmartna, kakor glede Strug, kjer je moral sam prečitati iz »Slovenca«, kako požrtvovalno je postopal omenjeni župnik. V nadaljine zabavljice dr. Tavčarjeve se ne spušča govornik, ker se je njegova namera zlorabiti to zadevo v strankarske namene popolno izjavila najbolj po njegovem ponesrečenem govoru.

Tudi o struškem župniku nima dr. Tavčar prav. Struški župnik je pri zidanju pustil trpeti svoj denar in proti požrtvovalnosti in darežljivosti duhovnikov ne more imeti tudi dež. zbor ničesar.

Deželni glavar Detela je oddal predsedstvo namestniku Liechtenbergu ter je potem branil dež. odbor, vzlasti sebe in dež. odbornika dr. Tavčarja proti napadom posl. dr. Tavčarja, ki je v dež. odboru odgovoren poročevalec in je pod predlogom dež. odbora tudi podpisan, torej bi moral vedeti, kako je s stvarjo. Povdarjal je, da ljudstvo samo to hoče, da vsi napadi glede odiranja ljudstva sami po sebi odpadejo. Čemu ne vstreči ljudem, ako sami to za potrebno in možno spoznajo?

Posl. Pakiž je pojasnil razmere in napram dr. Tavčarjevemu napadam, da duhovščina izrablja narod, povedal, da je tudi za ustanovitev fare v Velikih Poljanah bil župnik tisti, ki je zapustil vse svoje imetje v ta namen. Čudno, da je dr. Tavčar tedaj vlekkel z Božičem, ko je Božič hotel novo faro v Poddragi. Dr. Tavčar naj bo prepričan, da bo tudi za advokate slabo, kadar ljudstvo zgubi vero.

Posl. Višnikar je umaknil svoj prvi predlog in predlagal, naj se naroči dež. odboru, naj izposluje pri dež. vladi dovoljenje za pobiranje naklade do 100% za cerkvene namene v Vel. Poljani.

Pri glasovanju je pal predlog upravnega odseka s 14 proti 14 glasov. Za ta svoj predlog, katerega je sam pobijal, je glasoval končno tudi dr. Tavčar. S tem je svoje napade najbolj osmešil. Predlog posl. Višnikarja je bil sprejet.

Podpore.

Imenom finančnega odseka je poročal posl. dr. Papež, da se da ribarskemu okr. odboru v Ljubljani 50 gld. podpore. Sprejeto.

Prošnja županstva v Slavini za napravo vodovoda v 5 vaseh se izroči dež. odboru, da vse potrebno odredi in stavi potrebne nasvete. Posl. Modic je najtopleje priporočal predlog finančnega odseka. Predlog je bil sprejet.

Prihodnja seja bode jutri ob 9. uri dopoldne.

Deželni kulturni svet.

Vlada je te dni predložila deželnemu zboru kranjskemu načrt zakona o ustanovitvi okrajnih gospodarskih zadrug in deželnega kulturnega sveta za našo deželo. Umestno se nam zdi, da svoje bravce seznanimo z načrtom te velevažne predloge.

I. Okrajne gospodarske zadrug.

V smislu tega načrta se sme za vsak sodni okraj ustanoviti »okrajna gospodarska zadruga«. Kadar za en sam sodni okraj vsled

krajnih razmer ne kaže ustanoviti zadrugo, je deželni predsednik pooblaščen, dogovorno z deželnim odborom dovoliti eno zadrugo za več sodnih okrajev. Taka zadruga je pripoznana kot državni organ v prospeh gospodarske koristi in za njo veljajo določila državnega zakona z dne 15. novembra 1867.

Okr. gospodarska zadruga ima namen (§ 2.) občne koristi dež. kulture v okraju zaznavati, pospeševati in zastopati. Zadruga je v prvi vrsti zato, da stavi o tem samostojne predloge, presoja dotična vprašanja, kakor tudi na kraju sodeluje pri dotičnih državni in deželnih odredbah. Zlasti ji pristojni: Staviti predloge deželnemu kulturnemu svetu glede denarnih podpor, ki jih je iz državnih ali deželnih sredstev podeliti v pospeševanje deželne kulture v okraju, kakor tudi zaznavati vspehe denarnih podpor ter podajati poročila in nadaljne predloge. Zdrugi pristoji iniciativa ali sodelovanje pri onih napravah in odredbah, ki so primerne, ukrepi in utrditi kmetijsko posest v okraju ter nadalje razviti gospodarske zadrugne stvari v posebne namene, n. pr. v povzdigo osebnega kredita kmetovalcev, v zavarovalne namene itd. Dalje zadrugi pristoji iniciativa ali sodelovanje v pospeševanje kmetijskih melioracij javnega pomena, kakor tudi kmetijskega pouka, ter udeleževati se deželne kulture kulturnega sveta.

Zadrugi sme pristopiti po svoji prosti razsodnosti vsakdo, ki ima kot lastnik, uživalec ali zakupnik v tistem okraju posestvo, ali ki je kot uradnik v službi pri poljedelskem ali gozdarskem zasebnem podjetju.

Priprave za ustanovitev zadruge ukrene politično okrajno glavarstvo v sporazumu z odličnimi kmetovalci sodnega okraja s tem, da pripravi načrt zadrugnih pravil in skliče ustanovni shod.

Pravila ne smejo zadrugi odkazati nobenega drugega namena, nego je označen v § 2. Pač pa je dovoljeno z ozirom na razmere v okraju že naprej določiti posamezne posebne namere v pospeševanje deželne kulture.

Zadruga vodi odbor, izvoljen na tri leta. Na zunaj zastopa zadrugo načelnik ali njegov namestnik, izvemši slučaje, v katerih se zadruga pravno zaveže. Načelnik in njegov namestnik potrebujeta za nastop svojega upravnika potrdila deželnega predsednika. Ustanovitev zadruge je dopustna, kadar se je oglasilo najmanj 20 udov. Stroški zadruge se poplačajo iz doneskov zadrugnih udov, v kolikor zadrugi ne dohajajo javni ali zasebni pripomočki.

2. Deželni kulturni svet.

Ta ima nalogo zaznavati, pospeševati in zastopati koristi deželne kulture. Zlasti spadajo v njegovo področje:

1. Poročati svoje mnenje glede deželne kulture, kadar vlada ali deželni odbor to zahteva, kakor tudi oddajati mnenje o kmetijskih oddelkih, podjetjih ali napravah, ki jih je podpirati iz javnih sredstev, in o načinih tega podpiranja;

2. staviti samostojne predloge o stvarih deželne kulture vladi ali, kadar predmet in pristojnost to zahteva, deželnemu odboru;

3. podpirati delovanje okrajnih gospodarskih zadrug in tistih društev v deželi, ki imajo po svojih pravih nalogo, gojiti in pospeševati deželno kulturo v obče, nje posamezne oddelke ali njene obrtnosti;

4. sodelovanje pri izvrševanju naredb v pospeševanje deželne kulture, kadar vlada ali deželni odbor pozove stalni odbor kulturnega sveta, gojenje statistike o deželni kulturi in strokovnega obveščanja z okrajnimi gospodarskimi zadrugami.

Svoj sedež ima kulturni svet v Ljubljani, v glavnem odboru so: Predsednik, deželni odbornik kot namestnik, vladni zastopnik kot poročevalec, dva udeleženca poljedelsko ministerstvo, štiri udeleženca deželni odbor, vsakokratni načelniki gospodarskih zadrug in eventualno zastopniki drugih v deželi delujočih gospodarskih društev. Ti zadnji člani pa morajo priti v odbor z dovoljenjem poljedelskega ministerstva po zaslujanju stalnega odbora kulturnega sveta.

Predsednika imenuje cesar za vsako opravilno dobo, deželni odbor po dva člana izmed poslancev veleposestva in kmečkih občin. Okrajne zadruge se razdele v 6 skupin, in sicer:

1. Skupina v okr. glavarstvih Radovljica in Kranj;

2. v okr. glavarstvu ljubljanska okolica in mestu ljubljanskem;

3. v okrajnih glavarstvih Litija in Kamnik;

4. v okr. glavarstvih Kočevje in Črnomelj;

5. v okrajnih glavarstvih Rudolfovo in Krško;

6. v okr. glavarstvih Logatec in Postojna.

Vsaka teh šest skupin voli enega načelnika v stalni odbor.

Deželni kulturni svet ima vsako leto redni zbor in se tudi snide, kadar se predsedniku potrebno zdi ali zahteva vsaj polovica udov za razpravo o določenih predmetih. Stalni odbor pa se praviloma snide vsako četrtletje in kedar zahteva predsednik ali vsaj polovica udov.

Predmet posvetovanja na obnem zboru deželne kulturnega sveta so one stvari, ki jih je sklenil stalni odbor zaradi posebne važnosti za deželno kulturo, dalje predlogi okrajnih zadrug in drugih kmetijskih društev. Druge stvari rešuje stalni odbor, ki sme zasliskovati razne zvedence in zaupne može.

Udje deželne kulturnega sveta in stalnega odbora izvršujejo svoja opravila kot častno službo, pač pa so upravičeni, izvemši poročevalca deželne vlade in eventualne zastopnike drugih društev, zahtevati povračilo s svojim poslovanjem združenih gotovih stroškov. Pisarniška opravila oskrbuje od stalnega odbora imenovani tajnik, ali pa se skrbi za to na drug način, kakor to določi stalni odbor.

Upravne potreščine, ki se ne morejo drugače pokriti, se plačajo iz deželnih sredstev. Letni proračun in računski sklep mora odobriti deželni zbor.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. aprila.

Obstrukcija in desnica. Poljski klub in shod poljskih zaupnikov sta brezpogojno obsodila obstrukcijo, s katero prete Mladočehi, in Poljaki so popolnoma prepričani, da se bodo s tem sklepom strinjale vse desniške stranke, posebno katoliška ljudska stranka in Slovenci. O tem piše neki konservativec mej drugim tole: Poljaki, Slovenci in katoliška ljudska stranka so avstrijske stranke in konservativne stranke in take hočejo ostati. Obstrukcija je pa revolucija (!) naj se jo presoja s katerekoli strani, in sicer protiaustrijske revolucije. Pri takem podjetju avstrijska in konservativna stranka ne sme sodelovati. Češki narod imenovanim strankam ne sme šteti v zlo, ako se ne spuščajo v politiko revolucijonarne blaznosti (!), ki bo Čehe popolno osamila in desnico razbila, objednem pa pomagala levičarjem zopet na krmilo. Poljaki, Slovenci in katoliška ljudska stranka store s svojim jasnim postopanjem veliko uslugo ne samo državi, marveč tudi Čehom samim. — Pisec teh vrstic je brez dvoma pristen konservativec. Objednem se pa razvidi iz tega odstavka, kako silovito pritiska vlada na desniške stranke po svojih oficijoznih in pol-oficijoznih glasilih.

Mladočehi in obstrukcija. Z malo izjemami vse parlamentarne stranke se pečajo sedaj z vprašanjem, prično li Mladočehi v državnem zboru takoj z brezobzirno obstrukcijo ali se bodo pa zadovoljili v začetku z navadno opozicijo. Na to vprašanje dosedaj, akoravno je že blizu 8. maj, pač nihče ne ve odgovora in niti članom mladočškega kluba ni znano, kako se reši preporno vprašanje. Neki zmerni član češkega državnozbornskega kluba je izrazil te dni nastopne misli: V trenutku ima brez dvoma premoč v češkem klubu radikalni tok. Obstrukcija je sedaj geslo za 8. maja pričenjajočo se državnozbornsko sesijo. Definitivno se reši to vprašanje še le v plenarnih sejah češkega kluba na Dunaju. Kako se bo izvršil ta sklep, sedaj pač ni mogoče povedati. Tudi v radikalnem klubu so dobro poučeni o posledicah, ki jih bo imela obstrukcija. Zastopnikom te stranke je dobro znano, da v svojih prizadevanjih ne morejo, kakor svojedobno Nemci, računati na podporo Nemcem prijazne dvorne in vojaške stranke; znano jim je tudi, da bo posledica obstrukcije morda

razpad desnice in osamljenje mladočškega kluba, toda trdno so prepričani, da le ona stranka izide močna pri volitvah, ki sledi sedaj izdanemu geslu. Zavedajoč se tega in pa dobro pomneč, da se je z odpravo jezikovnih naredeb storila češkemu narodu velika krivica, katero mora država neobhodno popraviti, ako noče vlada, da prično Mladočehi brezobzirno obstrukcijo ne samo proti vladi, marveč tudi proti državi, hočejo vztrajati neomajno pri prvotnem sklepu. Vlada se mora udati, ako hoče, da bo mir v Avstriji. O nemških strankah razum Schönerer-jancev je znano, da se bodo konečno tudi dale pregovoriti. Vlada bi toraj, ako bi le hotela, prav lahko našla pot, po kateri bi bilo ustrezno obema deloma.

Isterskim italijanskim poslancem je baje grozno hudo, da vlada ni sklicala deželne zbornice k rednemu zasedanju. V tej svoji žalosti so se sošli, kakor poroča tržaški »Piccolo«, minuli petek v posvet ter po daljši razpravi sklenili resolucijo, v kateri obžalujejo, da ni sklican deželni zbor, in izražajo nado, da v inter su dežele vlada kmalu skliče ta zastop k rednemu delu. Konečno so si moške preresetavali tudi vprašanje glede premestitve deželne zbornice iz Poreča ter v to svrhu izvolili posebno komisijo.

Posredovanje avstrijskega cesarja neki ni tako gotova stvar, kakor je poročal pred nekaj dnevi v Turinu izhajajoči italijanski list »Stampa«. Dunajska poloficijozna »Informacija« objavlja namreč iz »diplomatskih virov« sledeči dopis: »Vest, ki jo je raznesla v svet turinska »Stampa«, da namerava cesar Franc Jožef v Berlinu predložiti nemškemu cesarju nasvet glede posredovanja v južno-afriški vojski in da je nemški cesar to že naznanil valemškemu princu v Altoni, morete smatrati kot tendenciozno izmišljotino v celem njenem obsegu in v vseh iz nje izvirajočih posledicah, ker ima samo namen, škoditi prijateljskim razmeram mej Dunajem in Londonom. Na vsej stvari ni resnična niti jedna beseda, kajti dunajski kabinet ne namerava ponuditi posredovanja, londonski ga pa ne mara sprejeti.« — Tako »Informacija«. — Tej vesti, posebno kar se tiče nemškega cesarja, že tako iz početka nismo pripisovali posebne verjetnosti, in je toraj prav mogoče, da ima prav diplomat dunajske »Informacije«, akoravno je precej čudno, iz kakega vzroka še nista poslala v svet odločnega dementija prva avstrijska »ficioza« »Wien. Zeitg.« in »Fremdenblatt«, ako je bilo poročilo res iz trte zvito. Vidi se pa iz vse dosedanje pisave dun. »Informacije« o južno-afriški vojski, da so razmere mej gospodo okoli nje in londonskimi kapitalisti vsaj tako dobre, kakor mej obema kabinetoma.

Dopisi.

Iz Rima, 27. aprila. Danes smo nadaljevali svoja obiskovanja za sveto leto. Vreme imamo v Rimu prekrasno. In to mesto in ta narava, vse vse mora očarati človeka. Da, Rim je na svetu le eden in ta je krščanski Rim.

Kar ima Rim sedaj lepega, vse je delo papežev, delo sv. cerkve. Povrnemo se v domovino in takrat bomo povsod nastopili kot oznanjevalci lepote Rima, vsak, tudi najpriprostejši kmetič bo lahko pripovedoval, kaka čuda so vzrasla na krščanskih tleh.

Dolga vrsta voz — pomislite, nad 650 romarjev Slovencev — nas je danes v jutro popeljala v cerkev Maria Magg. Premilostni knezoškof so v kapeli Marijinega oltarja darovali sv. mašo in slovenska pesem se je med mašo milo glasila. To petje treba slišati, popisati se ne da. Cerkev je sila velika in vendar je slovenska pesem tako lepo se razlegala.

Omenim naj, da sem do zdaj spoznal, da so cerkve v Rimu, tudi mogočne bazilike kaj akustične. In kako sodijo o slovenski pesmi Lahi in ptujci? Zdi se jim nekaj posebnega. »Ella capella sistina?« se je čulo in rado vedno so hiteli vsi tja, od koder se je rasil petje. Rad bi vam opisal znamenitosti cerkve Maria Maggiore, a sedaj ni časa. Od tu smo hiteli v Lateran, v baziliko sv. Janeza, mater in glavo vseh cerkva jo imenujejo. Lahko rečemo, da je to tudi najstarejša cerkev krščanstva. Konstantin je daroval to cerkev papežu Silvestru I. Cerkev ima pet ladij in je prelepa. O njej gre glas,

da je najprilnejše zidana cerkev v Rimu; sv. Petra cerkev je največja in sv. Pavla najdragocenejša. Pri cerkvi je znamenita Lateranska palača, prebivališče papežev od Konstantina do bivanja papežev v Avignonu. Sedaj je v palači slavnoznani lateranski muzej. Obiskali smo dalje pri Lateranu »svete stopnjice« Scala Santa in si ogledali baptisterium.

Danes popoldne pa smo bili daleč, pri sv. Pavlu zunaj mesta. Utis, ki ga napravi ta cerkev, je čudovit. Ima pet ladij, ravan strop. Dolga je 120 m, 60 m široka in 23 m visoka. 80 mogočnih stebrov nosi srednjo ladijo. Pa ta marmor, s katerim je obložena vsa cerkev! — Tu smo počastili sv. Pavla, apostola narodov. Od tu je šla polovica nas romarjev h katakombam. Kaj veljajo katakombe kristjanu, je znano. Ogledali smo si katakombo sv. Kalista, ki je sedaj popolnoma preiskana. Kmalu pri urodu je grobišče papežev (camera papale ali pa tudi cubiculum pontificum). Papeži od 100 let (200—300 po Kr.) vsi mučenci, tu počivajo. Opomnim naj, da je pod kaznijo izobčenja prepovedano vzeti iz katakomb kak košček kosti oziroma ostankov svetnikov. Ko človek gleda katakombe, ah kakšne misli se mu vzbujajo. Kdo bi z vnmom ne mislil na one kremenite značaje papežev prvih 300 let, vseh mučencev? Kdo bi ne občudoval stanovitnost kristjanov onih časov. Da tako je, kedar je preganjanje, tlačenje sv. cerkve, takrat so kristjani boljši in svetejši. Zopet se bo pokazala refleksija na naše razmere v domovini: tista nesrečna stranka slovenska — poznate jo — nam kaj pridno pomaga gojiti krepak krščanskomisleč in živeč rod. Prihodnost bo potrdila resničnost te trditve.

Še nekaj opomb glede življenja v Rimu. Na tujem smo, pa vendar se čutimo prav domače. Kako tudi ne. Saj se pred vsem v Rimu tako lepo izpolnjuje molitev Jezusova »ut omnes unum sint«. Veste kaj mi je še prav všeč v Rimu? Vsi višji krogi, recimo aristokracija, to smo mogli na lastne oči v par urah spoznati, so vrlo udani sv. veri. O kako lepo je videti, da klečijo imenitni gospodi in visoke gospe v rimskih cerkvah. K bazilikam, ki so odločene za sedanje sv. leto, drče kar vedno elegantne kočije rimske gospode. In drugod? V nedeljo ob 1/2 12. uri se poklonimo sv. Očetu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. aprila.

Državni zbor se snide, kakor se nam poroča z Dunaja, dne 8. maja. Na dnevnem redu so tri točke: Nadaljevanje razprave o premembi §§ 59. in 60. obrtnega reda, poročilo poljedelskega odseka o načrtu zakona glede margarina in poročilo o inženerskem naslovu

Deželni zbor kranjski ima jutri popoldne ob 9. uri svojo 13. sejo. Na dnevnem redu so poleg nerešenih točk zadnje seje še naslednja poročila: Ustna poročila finančnega odseka o zgradbi deželne dvorca, o glavni bilanci ljubljanskega mestnega loterijskega posojila z dotičnimi računskimi sklepi za l. 1898. in o proračunu posojilnega in amortizacijskega zaklada za l. 1900, o prošnjah: županstva v Trnovem na Notranjskem, da se dovoli podpora onim prebivalcem te občine, katerim je žled poškodoval sadno drevje; o jednakej prošnji županstva občin Čelje, Prem, Zagorje, Sveti Mihiel, Janeževo brdo in Sv. Peter; »Glasbene Matice« v Ljubljani za dovolitev redne podpore in izrednega prispevka; slovenskega umetniškega društva v Ljubljani za podporo; stavne družbe v Idriji za podporo; »Dramatičnega društva« v Ljubljani za posojilo 12.000 K; Zaveze gasilnih društev Kranjske dežele, da bi se jej dovolil prispevek v ta namen, da odpošlje dva odbornika na mednarodni kongres gasilcev v Parizu; deželne blagajnika Karola Žagarja za stalno upokožitev; deželne blagajnice kontrolorja Frana Trtnika za uvrstitev v III. činovni razred; zaveze slov. učiteljskih društev za izpremembo zakonitih določil gledé ustanovljanja in vzdrževanja meščanskih šol; »Ljubljanskega učiteljskega društva« za ustanovitev deške in dekliške meščanske šole v Ljubljani; o poročilu deželne odbora v zadevi prevzetja meščanske šole v Krškem v deželno oskrbo; jubil. podpornega in hra-

nilnega društva učiteljic za nagrado pouka ženskih ročnih delih, za zboljšanje plač v prvih dveh plačilnih razredih in za ustanovitev dekliških meščanskih šol; o poročilu dež. odbora o peticiji slov. učiteljskega društva za odpravo nedostatkov v pravnih razmerah krajskega učiteljstva in o zadevajajočih prošnjah, namreč: Slovenskega in ljubljanskega učiteljskega društva, društva učiteljev in šolskih prijateljev za ljubljansko okolico in učiteljskega društva za postojnski okraj, učiteljev v Kranju in Trzinu, učiteljic v Novem mestu, Kočevju, Kranju in Trzinu, in začasnih učiteljev in učiteljic v Ljubljani o podelitvi stanarin, o proračunu normalnošolskega zaklada za leto 1900. Ustno poročilo upravnega odseka v zadevi ustanovitve deželne kmetijske šole na Gorenjskem. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o letnem poročilu.

Umeščen je bil 27. aprila na župnijo Št. Jurij pod Kumom č. g. Frančišek Avšec, doslej župnik v Brusnicah, in 28. aprila č. g. Martin Nemanič, kapelan v Čatežu ob Savi, na župnijo Brusnice.

Iz Vel. Poljan, 29. aprila se nam piše: Nascitur ridiculus mus... Kdo bi si bil mislil, da bo naša cerkvena zadeva dvignila v zboru modrih tolik prah! Ugodno priliko je dala advokatu, da se je po nepotrebnem jezil. Sam sebi naj pripiše, če mu bo kaj škodovalo na zdravju; nam ne bo škodoval ni njegov govor, ni tisti sklep dež. zbora. Kadar pa drugič treba govoriti o odiranju, naj se izbere za ta posel kdo drugi, le ne advokat. Pametnim ljudem v pojasnilo tole: Deželna vlada je tukajšnjemu stavbenemu odboru po končani prvi konkurenčni obravnavi naznanila, da je pri prodaji papirjev 3/4 odstotnega investicijskega posojila izgubila 2762 gld. 55 kr. od cerkvenega kapitala 21 600 gld. Da se nadomesti ta primanjkljaj, na katerega se prej ni računilo, in pokrije proračun nove cerkve do cela, vršila se je druga naknadna konkurenčna obravnava dne 3. marca t. l. Prisotni farani so se izrekli, da primanjkljaj pokrije farna občina. Nekateri (dobri dve tretjini posestnikov) so hoteli plačati svoje dele precej, drugi tekom dveh, treh let. Razdele naj se prispevki po visokosti direktnih davkov. Da bi bil pa sklep varnejši, hoteli smo zadevo izvesti birokratičnim putem, t. j. prispevki naj se plačujejo z davki vred. Tu nam je pa zajec preskočil pot v podobi sklepa deželnega zbora — 14 : 14. Nas to ni prav nič potrla. Le smešno se nam zdi, da se ob tako malenkostni zadevi trati v deželni zbornici čas. Če deželni zbor naklade ni potrdil, jo bomo pa sami potrdili in privatnim putem zložili, kar smo nameravali po birokratičnem poti. Na večje posestnike pride okrog 60 gld., ki naj bi se plačali tekom treh let. To je tista grozna svota, ob kateri se advokatu krči srce. Na uho mu povemo, da bi naši vrli Poljanci za svojo novo cerkev še več zložili, če bi bilo treba. Tudi graščina Koslerjeva pri svoji znani dobrotljivosti in stari naklonjenosti Poljancem sločnosti pri zidanju nove župne cerkve nikdar ni kršila in je izvestno tudi ne bo poslej. In tako bo tisti 14 : 14 s pretirano advokatsko skrbjo vred padel v vodo. Srečno pot!

Iz Rima, 27. aprila. Romarjev nas tu kar mrgoli. Vsak dan pridejo posebni vlaki. Včeraj je došlo 7000 oseb skupaj. Kjer Vaš dopisnik stanuje, so preteklo noč nastanili 100 Ogrov. Cene so razmeroma nizke. Plačujemo za vse skupaj 6 lir na dan. To gotovo ni veliko, ako se pomisli, da smo v glavnem mestu, kjer se shaja itak mnogo tujcev. Kaj pa šele sedaj! Ravno april in maj sta najbolj pripravna meseca za potovanje po srednji Italiji, in sv. leto privabi na tisoče katoličanov v večno mesto. In vendar primeroma malo plačamo. Dobra postelja, točna postrežba, zjutraj ob 7. bela kava, kruha, kolikor kdo hoče, tudi »cognac« je na razpolago, a se ga nobeden ne posluži. Ob 1. uri je kosilo: juha, meso, pečenka, sir, pomeranče, kolikor jih kateri hoče in pol litra poštenega rudečega vina; na večer ob pol 8. uri dve jedi in pol litra vina. Vse to še ne za 3 gld. našega denarja pač ni pretirano. In oštr je še prvi dan rekel vodniku, naj le vsak romar naznani, kaj mu ni všeč, on preskrbi vse po naši želji. Ena ženska si je bila nogo zvinila, da je morala ostati prvi dan v postelji, nosili so ji iz ho-

tela vso hrano na dom, ter spi v zasebni hiši. Vsi stanujemo skoraj blizu sv. Petra. Hoteli so nagajati papežu, da so blizu Vatikana zidali velikanske hiše, da bi mu s tem zaprli razgled, a ob enem sami gledali v papežovo palačo in na vrt. A ker ni ljudi, ki bi hoteli plačevati draga stanovanja, morajo sprejemati romarje in veseli biti, če jih dobe in nekaj pri tem ulove. Tako je Bog napačne naklepe obrnil na dobro, romarjem v prid. Ker tudi po hotelih ne morejo vsi stanovati, se priporočujejo družine za prenočišča. Cela truma gospodinj nas je obsula in prosila, naj gremo k njim. Gostilničar pa je izbral vse zanesljive in poštene, ker gre vse na njegovo odgovornost, zato na večer iz hotela da spremljati goste na stanovanja, da je vse varno. Vozniki pa tudi vidijo, da je sedaj čas zaslužka. Včeraj niso bili kaj točni. Pri sv. Petru je plačal vseh 150 voznikov glavni načelnik. A vozniki so si menda preveč privoščili vina, kajti trajalo je precej časa, predno so se vozovi uredili. Precej sitnosti smo imeli tudi pri katakombah, kjer smo se predolgo mudili. Ko pa smo vsakemu vozniku dodali po eno liro, je bilo zopet vse v redu. Nazaj so podili, da se je kar kadilo. A vozniki znajo. Na večer mrgoli ljudi na ulici, električni tramvaj vozi pozno v noč, vozniki švigajo sem in tja, a nobena nesreča se ne pripeti. Danes imajo avdijenco Belgijci, v nedeljo pridemo mi na vrsto. V torek zjutraj se nas večina odpelje proti domu. Par ur je obstanka v Padovi in Benetkah, v četrtek na jutro nas pripelje posebni vlak v Ljubljano. Tako je načrt sestavljen, vendar ure še niso določene, ker je treba pisati še v Beljak za avstrijski vlak, ki nas potegne iz Pontebbe do Ljubljane. O našem petju bi kaj pisal, a je premalo časa. Italijani sicer vedno pojo po cerkvah, a enoglasno; Francozi se tudi oglašajo, a bolj mrtvo, a naši pojo točno po sekiricah, in z velikim navdušenjem. Pri Mariji Snežnici smo peli naše Marijine. Bilo je na tisoče romarjev drugih narodov takrat v cerkvi, a vse nas je obsulo in ni moglo prehaliti našega petja.

Umrli je 29. aprila v Domžalah po daljši bolezni občespoštovani mož katoliško-narodne stranke gospod Andrej Maček, slavnikaški tovarnar, načelnik domžalske posojilnice, tajnik požarne brambe in blagajnik tukajšnjega krščanskega delavskega podpornega društva. Bodi vsem prijateljem in znancem priporočen v molitev.

Štajerski deželni zbor je imel v soboto 17. sejo. Baron Rokitsky je utemeljeval predlog, naj bi se v Lipnici ustanovila deška meščanska šola. V svojem govoru je napadel konservativne poslance, da ga je moral predsednik svariti. Obveljal je predlog, da se mestni občini Ptuj povrne 2584 kron 16 vin. dež. priklade, osrednjemu odboru za varstvo poljedelskih koristij na Dunaju se dovoli 1000 kron podpore, trški občini Maribor se dovoli za zgradbo mosta čez Dravo podpora v znesku tretjine vseh stroškov; ta znesek pa ne sme presegati 2000 gld.

Značilna izjava. Po štajerskih slovenskih listih priobčujejo zastopniki občin Cvetkovi in Oslušovci izjavo, da so šli z znano deputacijo v Gradec le radi uravnave Pesnice in da bi se deputaciji gotovo ne pridružili, ako bi vedeli, da se bode njihova navzočnost v Gradcu izkoriščala proti slovenskim poslancom.

V Konjicah je umrl znani posestnik Karol Sutter.

Obrotni muzej nameravajo ustanoviti goriški Slovenci.

Novomašniki celovške škofije. Letos bodo darovali nove maše: iz tretjega leta gg. Fr. Božič iz Črne; Jan. Dragarnik iz Loge vasi; K. Plasch iz Luč na Štajerskem; V. Polanec iz Št. Urbana pri Ptuj; (g. R. Oitzinger sprejme samo subdijakonot in dijakonot, presbiterat pa pozneje.) — Iz četrtega leta: gg. Jos. Dobrovc iz Žlabarja na Štajerskem; V. Filbiger iz Plana na Češkem; A. Fliri iz Tanfersa na Tirolskem; Jan. Kluschnig iz Malnice; A. Mergl iz Visoke Mute na Češkem; Mat. Perč iz Obirskega; A. Raidl iz Celovca; V. Reinsperger iz Motnice; A. Schader iz Viž; P. Sorger iz Rettenbach-a na Štajerskem; Fr. Uranšek iz Šmihela nad Pliberkom; C. Haag iz Eigenzella na Virtemberškem; (E. Klmsch dobi

samo subdijakonot in dijakonot, presbiterat pa še le l. 1901.) — Izmed imenovanih je šest Slovencev.

Naši romarji v Rimu. Nekateri ljudje razširjajo govorice, da je v Rimu jedna slovenskih romaric umrla. Kolikor je nam znano, ta vest ni resnična in smo preverjeni, da bi v slučaju, ako bi res koga naših romarjev zadela nezgoda, dobili takoj iz Rima obvestilo.

Ljubljanske novice. Umrli je tu major v penziji g. Matija Kert, rodom iz Kroke. Pogreb bode jutri ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Kongresnem trgu št. 6. — Divjega petelina ustrelil je tukajšnji okrajni glavar g. marki Gozani. — Aretovala je policija Marijo Lap iz Studentovskih ulic št. 13, ki je našla denarnico s 56 kronami, a si jo je pridržala. Tudi trije Supančičevi hlapci so bili aretovani, ker so se v svoji dobri volji spravili na policaje. — Kap je danes zjutraj zadela g. Ferdinanda Mahra star, posestnika tukajšnjega trgovskega učilišča. Dobili so ga brez zavesti na stolu v pisarni. Malo upanja je, da bi okreval. — Neusmiljeno pretepal je Frančiška Novak, čevljarjeva žena na Opekarski cesti št. 34, v soboto svojega 2½ letnega otroka. Otrok je telesno poškodovan. Ovadle so jo stranke v hiši. — Po ceni dobil pristan je postopač Nace Mavc. Šel je s tovaršem Anton Černcem iz Iske Loke v soboto v gostilno k Tavčelju v Florijanskih ulicah, Mavc se je zabaval z natakarijo Angelo Ajdovic, kateri je nakrat potegnil z roke zlat prstan in v hipu ušel iz gostilne. Za njim je popihal tudi Černič, ki pa ni imel posebno urnih peta, ker so ga ujeli in oddali v rotovski zapor. Mavc je ušel.

Umrli je v Kropi vdova ranjkega vzornega nadučitelja Marko Kovšca. Pogreb je bil včeraj popoldne.

Bogoskranstvo. Jožef Primožič, po domače Pretnar, posestnik v Zaspu, se je te dni sprl s svojo materjo in sestro. Mej prepriom je zagrabil križ in ga vrgel s toliko silo po tleh, da se je razpelo razletelo na drobne kosce.

Napad na učitelja. V soboto zvečer so pili fantje v neki gostilni v Zagradcu okraj novomeški, in so fantje Jožef Kunstelj, Anton Orel, Janez Lesjak in Jožef Srna povabili učitelja Iv. Perk o in njegovo soprogo k njihovi mizi. Učitelj je ustregel želji, a skoro se je unel prepir mej fanti in učiteljem. Kunstelj je učitelja udaril v obraz, ostali fantje pa so vrgli učitelja na tla in ga nabili. Na treh mestih je učitelj zaboden. Tante so orožnikom ušli.

Kap je v Pulju zadela znanega lastnika električnega gledališča Čeha W. Kautskega, ki je tudi v Ljubljani priredil več predstav.

Sin ranil mater. V soboto dne 21. t. m. zvečer se je v Borovljah 10 letni fant puškarja in trgovca g. J. Lotmana igral z nabito »florbert-pistolet«, ki se mu je sprožila. Krogla je zadela njegovo mater v prsi ter jo zelo nevarno ranila. Hud nasledek neprevideznosti!

Zgorel je 44letni Simon Sušnik iz Nomenja. Šel je noči v Podkorito k žični železnici, a ga je na potu napadla epilepsija. Padel je na svetilko, katero je imel pri sebi, in tako se je možu unela obleka. Delayci so zapazili na cesti gorečega človeka, a pomoč je prišla prepozno.

Obesil se je v Predtrgu na Gorenjskem posestnik Franc Vovk po domače Rjavec, ker je zgubil neko gozdno pravdo za 3000 gld. To ga je tako potrla, da se mu je zmešalo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rim, 29. aprila. Ob 11. uri avdijenca v cerkvi pri sv. Petru. Romarjev 15 tisoč. Vtisk premogočen. Naš živio donel pod kupulo gorostasno. Slovenci zapeli tri pesmi. Sv. oče so čili in zdravi; duh kakor brez telesa. Navdušenje med narodi velikansko. Pomen in veličastvo današnjega dne se ne izrazi, treba ga videti, doživeti!

Kozje, 30. aprila. Včerašnje zborovanje političnega društva kozjanskega velikansko. Navzočih do 500 mož, med

njimi do 20 županov. Posl. Žičkar izvrstno govoril. Navdušenje veliko. Za poslanci je ljudstvo: »Proč od Gradca!«

Jarenina, 30. aprila. Politični shod v Jarenini sijajno izpadel. Udeležba velikanska. Govorniki Robič, Lendovšek in Mlakar vse navdušili. Poziv: »Proč od Gradca!« viharo odobran. Obširno poročilo sledi!

Dunaj, 30. aprila. Dne 4. maja se bode Körber posvetoval z Mladočehi. Dne 5. maja se vrši pogovor mej Körberjem in Nemci.

Dunaj, 30. aprila. »Neue Freie Presse« javlja, da je cesar izrazil svoje zadovoljstvo nad resolucijo poljskih drž. in dež. poslancev.

Dunaj, 30. aprila. Državno sodišče je odbilo pritožbo Stojalovskega za izplačanje zarubljenih dijet.

Praga, 30. aprila. »Hlas Naroda« javlja debelo tiskano: Deželni maršal knez Lobkowitz je pridobljen za obstrukcijo.

Praga, 30. aprila. Pred sklepom dež. zbora se bodo češki poslanci posvetovali o položaju. Gotovo je skoro, da se izreko za najstrožjo opozicijo. Čehi pričakujejo prej demisije Körberjeve nego razpust drž. zbora. Dr. Režek je vprašal Mladočeha, ako bi bili voljni priti zopet k pravnim konferencam. Prepričanje je, da bi dohod Čehov k konferencam češki stvari le škodil.

Pariz, 30. aprila. V razstavi se je podrl nek most. Osem oseb je znatno poškodovanih. Gospa Samuel je bila usmrčena pod razvalinami, iz katerih se vidi tudi samo glava njenega moža.

Novijork, 29. aprila. V državi Texas je povzročil orkan 5 milijonov dolarjev škode. Utonilo je 12 oseb.

Vojska v Južni Afriki.

Robertsov najnovejši načrt se je zopet ponesrečil. Hotel je s svojimi oddelki zajeti proti severu vračajoče se Bure, a se mu je povsem ponesrečilo. Da niti s pozicij pri Thabanehu ne moreta French in Hamilton pregnati burskih čet. Sploh je bilo pa že iz početka precej predrzno misliti na kak ugoden vspeh za Angleže od te strani. Že 26. t. m. so namreč »Times« poročali iz Bloemfonteina, da bo bržkone malo prilike občutno skoditi umikajočim se Burom. Burski general Botha, ki je v ponedeljek došel v Dewetsdorp, je bil takoj poučen o položaju in naročil, naj se Buri umaknejo.

V London je včeraj došlo poročilo, da se je maršal Roberts konečno vendar odločil za prodiranje proti severu. Udariti jo namerava proti Winburgu, kjer je zbrana glavna burska armada. To poročilo je pa skoro gotovo še prezgodnje, kajti angleske čete so v zadnjem času preveč trpele, da bi bile sposobne za naporneje delo, novih močij pa Roberts itak še ni dobil.

Haag, 29. aprila. Bursko poslanstvo odpotuje 1. maja v Amsterdam, 4. maja se napoti v Ameriko. Poslanika dr. Leyds in Müller ostaneta v Evropi.

Kapstadt, 29. aprila. Bolnicam je došlo povelje, naj izpraznijo vse prostore in oddajo sedanje bolnike na posebne ladije.

London, 29. aprila. Iz Pretorije došla poročila potrjujejo, da se Buri zbirajo pri Winburgu. Roberts je odredil nadaljno prodiranje.

London, 30. aprila. Javlja se, da Buri ne bodo branili Kronstadta. Pomaknili se bodo nazaj preko reke Vaal.

Foulard-svileno blago gl. 8.40

in višje — 14 metrov! — poštne in carine prostol Vzroci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvene »Hennebergove svile« od 45 kr. do gld. 14.65 meter. 2 12 12-5

G. Henneberg, tovarne za svilo, (c. in kr. dvorni založnik) v Carthu.

Umrli so:

26. aprila. Frančiška Tomažič, šivilja, 20 let, Holzapfeljeve ulice 5, tuberculoze.

27. aprila. Friderik Umek, agenta sin, 2½ meseca, Ulice na Grad 11, vnetje možganske mreže. — Marija Artač, delavka, 29 let, Mestni trg 24. jetika.

V hiralnici:

26. aprila. Marijana Jakob, kotarica, 69 let, carcinoma gant.

V bolnišnici:

24. aprila. Jurij Dvorja, gostič, 70 let, plućnica.
25. aprila. Stanko Podkrajnik, krojača sin, 5 ur, krvavenje. — Josip Pirnat, dnar, 34 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
28	3. zveč.	734,4	8,2	sl. zah.	del. jasno	
29	7. zjut.	734,2	8,2	sl. sever	oblačno	4,0
	2. popol.	733,8	13,4	»	»	
29	9. zveč.	732,9	12,3	sr. jug	oblačno	
30	7. zjut.	732,5	9,1	sl. svzh.	del. jasno	0,4
	2. popol.	732,2	18,9	p. m. zah.	del. oblak.	

Srednja temperatura sobote 9,2°, normale: 11,7°.
Srednja temperatura nedelje 11,3°, normale: 11,8°.

406 1-1

Posojilnica v Domžalah dostojno naznanja, da je Bog. Gospod življenja in smrti, njenega načelnika, gospoda

Andreja Maček

posestnika in tovarnarja

večkrat previdenega s sv. zakramenti za umirajočega, dne 29. aprila dopoldne ob 11. uri, 32 let starega, k Sebi poklical v boljše življenje.

Pogreb bode v torek, 1. maja, dopoldne ob 9. uri.

Naj v miru počiva!

V Domžalah, dne 30. aprila 1900.

405 1-1

Gasilno društvo v Domžalah javlja cenjenim svojim članom, da je Vse-mogočni poklical k Sebi mnogoletnega, jako marljivega svojega člana, oziroma tajnika, gospoda

Andreja Maček

v nedeljo, dne 29. maja t. l. dopoldne ob 9. uri po dolgotrajni mučni bolezni.

K pogrebu, kateri bode v torek, dne 1. maja, dopoldne ob 10. uri, uljudno vabi vse društvene člane

odbor.

V Domžalah, dne 29. aprila 1900.

404 1-1

Pretužnim sreem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, sin, brat in svak, gospod

Andrej Maček

tovarnar slavnikov in soda-vode, tajnik domačalske požarne brambre, načelnik domačje posojilnice, občinski in kraj. šolskega sveta odbornik, član veteranskega društva

danes, v nedeljo, dne 29. t. m. dopoldne ob 9. uri po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 33. letu starosti.

Pogreb pojde v torek, dne 1. maja t. l., iz hiše žalosti št. 107 v Domžalah na nadzupnijsko pokopališče v Mengšu

Sv. maše zadušnice brale se bodo v beneficijatski cerkvi na Goridici.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Domžalah, dne 29. aprila 1900.

Františka Maček roj. Jančigar soproga. — Anton Maček, oče. — Valentin in Janez Maček, brata. — Ivana Javornik roj. Maček, Františka Maček, sestre. — František Javornik, svak.

Delavec krojaškega obrta

ki je zmožen velike kose za elegantno izvršitev izdelovati, se takoj sprejme.

391 3-2

Jakob Mikolič,

krojaški mojster v Novem mestu.

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Giesshübelske kisle vode.

10-17

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,

želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.

Prospekti zastoj in franko

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jastvinami in vinom.

Zahvala. 400 1-1

Za iskreno sočutje in sožalje o priliki bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, gospoda

Josipa Modic-a

za gniljivo petje nagrobnic, za prekrasne vence in mnogobrojno udeležbo pri pogrebu izrekajo srčno zahvalo sorodnikom, prijateljem in sploh vsem udeležencem

žalujoči ostali.

Novava, dne 29. aprila 1900.

VABILO 393 1-1

na

OBČNI ZBOR

„Konsumnega društva v Dobu“,

ki bode

v ponedeljek dne 14. maja 1900

zvečer ob 7. uri

v Dobu pri Rodetu.

Dnevni red:

1. Volitev članov v predstojništvo.
2. Volitev članov v pregledovalni odsek.
3. Sprememba pravil § 37.

Dob, dne 28. aprila 1900.

Za konsumno društvo:

Jernej Vidmar,

predsednik.

Josip Flis,

predsed. namestnik.

A. 46/00
64.

Oklic.

394 3-2

C. kr. okrajna sodnija v Kamniku oddelek I. naznanja, da se bodo iz zapuščine rajnega župnika Ivana Zorec v Mengšu potom

javne prostovoljne dražbe

prodale vse premakljive, kakor pohištvo, sobna, kuhinjska in kletna oprava, zaloga vina in žita, dragocenosti (zlatnina in srebrnina), namizna posoda, obleka in perilo podobne, starine, knjige itd. proti takojšnjemu plačilu z gotovino če treba tudi pod cenilno vrednostjo, in da se bode ta prodaja vršila v mengškem farovžu

dne 7. majnika 1900

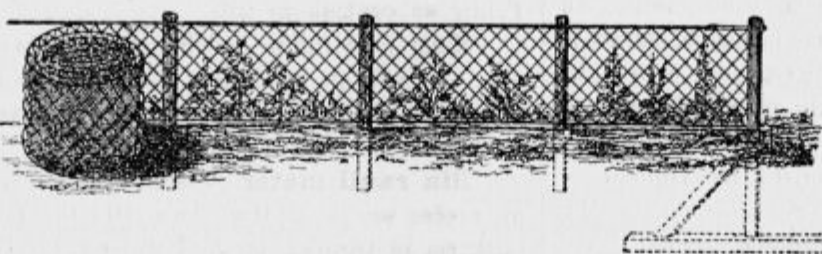
ter temu sledeče dni (dokler ni vse prodano) vselej z začetkom ob 9. uri dopoldne. — Srebrnina, zlatnina, starine, podobne, ure, knjige pridejo kot prvi predmeti prodaje na vrsto že prvi dan; druge premakljive se bodo potem naprej prodajale v isti vrsti, kakor bode to določil in kupcem naznanil dražbeni komisar.

C. kr. okrajna sodnija v Kamniku,

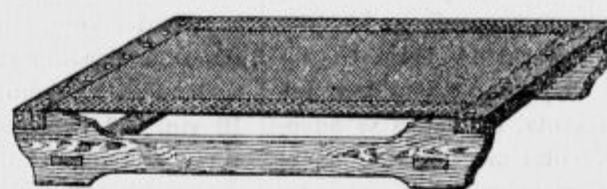
dne 23. aprila 1900.

Narejena sita in rešeta z lesenim obodom v vseh velikostih.

Ograja gozdov, pašnikov, vrtov itd

Elastične posteljne mreže (Spiral-Drahtmatratzen) iz galvanizirane jeklene žice.

289 12-6

Karol Zupančič, Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko,

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom.

Priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje pletenine iz žice, pletene s strojem po uzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kurnike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo medene, pocinjene in železne tkanine za stroje, mline, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, razno leseno (suho) robo itd. po najnižji ceni. — Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Dunajska borza.

Dne 30. aprila.	
Skupni državni dolg v notah	98-90
Skupni državni dolg v srebru	98-50
Avstrijska zlata renta 4%	117-90
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98-85
Ogerska zlata renta 4%	117-05
Ogerska kronska renta 4%, 200	92-70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1767-
Kreditne delnice, 160 gld.	734-
London vista	242-82
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-35

Dne 28. aprila.	
20 mark	23-68
20 frankov (napoleonidor)	19-27
Italijanski bankovci	91-
C. kr. cekini	11-34
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	172-
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159-25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	204-
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-70
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139-25
Dunavske vravnave srečke 5%	257-

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108-
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95-
Priporitne obveznice državne železnice	408-60
južne železnice 3%	320-60
južne železnice 5%	118-40
dolenjskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	400-
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-25
Ogerskega	21-
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	175-25
St. Genois srečke, 40 gld.	183-
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-
Ljubljanske srečke	49-
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	192-
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6205-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	785-
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	114-50
Splošna avstrijska stavbinska družba	192-50
Montanska družba avstr. plan.	546-
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	4-32
Papirnih rubljev 100	255-25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tveganje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.